teriū, ſaturitatis expoſcit. ī vtraq̄ enī
parte maximū ſuſtinebit detrimentū
quiſquis inequalitatem tenēs. nunc
ventrem ieiuniorum ariditatem con-
ſtringit nunc eſcarū nimietate diſtēdit
vt enī mens cibi inanitate laſſata per
dit orōis vigorem. dū carnis laſſitu-
dine nimia pregrauata dormitare cō-
pellit. ita rurſū nimietate voracitatis
oppreſſa minuere. emittere ad deū p̄-
ces puras leueſq̄ n̄ poterit. Sz nec
caſtimonie q̄dē ipſi⁹ puritatē valebit ī
diſrupta iugitati ſuare dū ei eē dieb⁹
illis quib⁹ carnē acrior ī videtur conti
nencia caſtigare. p̄terita cibi materia
quamuis ad preſens defecto ſit corpo
re. ignem carnalis ↄcupiſcētie ſubmi
niſtrat. Hec moyſes abbas ¶
Notandū eciā q̄ ſunt nōnulli qui ie-
iuniū faciliter tolerant. alij vero mole-
ſte ferunt ſed tamen ī abſtinēcia vter-
q̄ nō diſpar meritum ſortit̄ ⁊ fortis
quis forcia p̄agit ⁊ d̄bilis qui mīma
que agere preualet nō obmittit vñ de-
bilis poteſt tantum mereri minus ab-
ſtinendo ſic̄ fortis multū ieiunādo q̄
vires corpis ⁊ bonam voluntatem ho
minis pēſat ip̄e deus. Vñ vnuſquiſq̄
conſideret vires ſuas. et ꝓut viderit
ſe poſſe p̄ abſtinenciā diſcretā corp⁹
ſuū caſtiget. Vñ petrus damiani. Nō
nulli nempe p̄ totā ebdomadā ieiunā
do facile tranſeunt. quidā vo bidui e-
ciam ieiuniū moleſtiſſime ferunt. ſed
in his exhibendis nō diſpar meritum
vterq̄ ſortit̄ ⁊ robuſtus videlicz. qui
fortia p̄agit ⁊ debilis qui ea queq̄ pre
ualet. minima non derelinquit. Qua
p̄pter difficile eſt diffinitiuā ↄmunē-
q̄ regulam ſup̄ ieiunijs cōſtituere. ne
cogere videamur. vl̄ forciores a ſua p̄
fectiōe langueſcere vel debiles virib⁹
ſuis maiora temptare. Vires ḡ ſuas
vnuſquiſq̄ ↄſiderans nō ſemetipſū

inaniter fallat nec ſimulata debilitate
decipiat ſed ꝓut ſibi viderit poſſe ſub
ſobrietatis legib⁹ ⁊ abſtinētie ſe rigo
re ↄſtringat. hec petrus damiani. Vñ
de menſura edendi difficile eſt dare re
gulam certam niſi vt inter duo iſta me
dium ſtudeat vnuſquiſq̄ tenere ne ita
parum ſumat vt virib⁹ deficiat ⁊ labo
re frangat̄ ⁊ ne ita multū vt poſt cibū
nō poſſit orare vel legere vl̄ agilis eſſe
ad op̄a virtutū. Inter iſta ꝓpria expe
rientia melior eſt magiſtra ⁊ ſic patet
de virtute ſobrietatis. Filius

Poſtq̄ informatus ſum de virtu
te ſobrietatis nunc q̄ virtus iſtā
ſequatur de hoc cupio edoceri.

Capitulum. XI Pater

Scire debes q̄d
de ſobrietate generat̄ virtus
caſtitatis. nam caſtitas ſobrietatis ē
filia ⁊ nutritur ab ea Sicut ecōtrario
luxuria a ventris ingluuie. Unde pro
generali regula ab omnibus ſpiritua
libus viris hactenus obſeruatum eſt.
q̄ q̄ caſtus eſſe d̄ſiderat ſtudeat ſobri
etati inhērere. q̄ ſine ea non diu caſti
tas eſt ſecura. nam cum ꝓficiente ꝓfi
cit ⁊ cū deficiēte deficit. Quid autem
ſit caſtitas ſcribit beatus Augu. ita di
cens. Caſtitas eſt virtus. ſub iugo ra
cionis īpetum libidinis refrenās. Ca
ſtitas eciā eſt virtus nobiliſſima. q̄ o
riginē h̄z de celo. hāc enī ſancti ange
li ab ip̄o dn̄o oīm virtutū ab ipſo fon
tali p̄cipio primitus didicerūt ⁊ īde
clinabiliter ſeruauerūt. Hāc vn⁹ ⁊ ſū
mus mgr̄ criſtus dn̄s nobis de celeſti
ſcola ad terras publice docēdo attulit
⁊ matrē ſuā glorioſā virginē mariā
perfectam ⁊ primam poſt ſe huius di
ſcipline magiſtrā in eccleſia catholi
ca v̄ginalis mūditie ceteris mirādā ⁊
imitandā p̄fecit. Vñ caſtitatis mūdi

cia eſt res euãgelica. qꝛ per eam homi
nes angelis aſſimilãt ⁊ ciues celeſtes
efficiunt. Vñ Criſoſtomus Caſtitas
eſt res angelica. ꝑ hãc eñ ſolã ſingula
riter homines angelis aſſimilant. et
vincit natura virtutibꝫ. Et bea. bern.
Quid caſtitate decorius. que mũduꝫ
de immundo ↄceptum ſemĩe de hoſte
domeſticũ. angelum deniq꜄ de hominẽ
facit Et yſidorus. Caſtitas hominez
celo iungit ⁊ angeloꝝ cõciuem facit.
ꝓpter hoc multum diligenda eſt virt⁹
caſtitatis. qꝛ mens munda ⁊ caſta ſo-
la eſt. que celeſtis gratie lumen perci-
pit. vñ dicit beatus dyoniſius. Mens
caſtitati dedita celeſtis ſola eſt lumi-
nis ſuſceptiua. Eſt eciã caſtuꝫ corpus
⁊ cor habitatio dei ⁊ criſto domuſ val
de amabilis. ¶ Nec tñ poſſidẽſ
caſtitatem ſibiipſi deputet eiuſdẽ vir-
tutis poſſeſſionẽ. a deo eñ hoc donum
eſt. nam ꝑ victoriam ꝓprie nature cog
noſcit. ſupnaturalis aduentus gratie
dei. que hanc virtutẽ opatur in homi-
ne. De hoc Johãnes Abbas montis
ſinai in tractatu de. xxx. gradibꝫ ſic di
cit. Caſtitas eſt criſti iheſu domus a-
mabilis. Caſtus eſt. qui amore ⁊ ↄcu-
piſcentiaꝫ ⁊ ignẽ igne immateriali re
percuciens extinguit ⁊ inuictus vin-
cit aſpectũ ignis. intenta meditatõne
pulchritudinis ſupnoꝝ. Nemo obti-
nencium caſtitatẽ ſibiipſi ĩputet eiuſ-
dem poſſeſſionem. nimiꝝ ꝙ ſuaꝫ quis
vincat naturam nõ eſt vtiq꜄ virtus ſu-
ſcipienciũ vbi eñ facta eſt nature vic-
toria ibi eius ſupernaturalis aduen-
tus ↄgnoſcit. Ne ergo credas luto car
nis tue in om̃i vita ⁊ donec criſto iheſu
obuiaueris nõ ↄfidas in ea qui eñ ſu
am ipſius carnez vult expugnare ⁊ vĩ
cere ex ſeipſo invanum currit. Niſi e
nim domin⁹ diſſoluerit et deſtruxerit
domum carnis ⁊ edificauerit domũ a-
nime invanum qui vult diſſoluere ie-
iunauit ⁊ vigilauit repreſentata. ⁊ ꝓ
ne coram deo. carnis ⁊ nature ĩfirmi
tatez ex toto ↄgnoſcens ꝓpriam ĩpo-
tentiam ⁊ inſenſibiliter ſuſcipiẽs do-
num caſtitatis. Et nota inquantũ in-
corruptibilis ⁊ incorporeus eſt dñs.
intãtũ de corpis noſtri caſtitate ⁊ ĩcor
ruptibilitate exultat ⁊ exulat. Caſti
tas ẽ ẽc dei ꝓprietas ⁊ ſimilitudo ſꝫ ꝙ
hominibꝫ poſſibile eſt. Mater vo caſti
tatis eſt quies ſolitaria cũ obedientia
hec iohannes abbas. ¶ Et notã
dum ꝙ inter oĩa certamina q̃ ſuſtinẽt
fideles nõ eſt maior ↄflictus. q̃ȝ pug-
na caſtitatis. Nam ceteris vicijs deo
auxiliante poſſumus ⁊ debemus ĩpũ
ti reſiſtere: libidinẽ vero oportet fugiẽ
do ſupare. ne ꝓpter fedam ⁊ momenta
neam delectatiõꝫ eternum cruciatum
⁊ obprobriũ nos ↄtingat incurrere.
Unde beatus Aug. Jnter om̃ia criſtia
noꝝ certamina ſola ſunt duriora ꝓlia
caſtitatis. vbi quotidiana eſt pugna.
⁊ rara victoria. grauem caſtitas ſorti
ta ẽ inimicũ q̃ quotidie vicit ⁊ time
tur. Et iõ nemo ſe falſa ſecuritate deci
piat. nec de ſuis viribꝫ piculoſe preſu
mat ſed audiat apoſtolũ dicẽtẽ Fugi
te fornicatõꝫ. Nam ↄtra ẽliqua vicia
deo auxiliante debem⁹ in ꝑnti reſiſtere
libidinẽ vo fugiẽdo ſupare. Fuge ꝗ
contra ĩpetum libidinis apprehẽde fu
gam ſi vis obtinere victoriaꝫ nec tibi
verecunduꝫ ſit fugere ſi caſtitatis pal
mam deſideras obtinere ſꝫ quãta im
quitas ⁊ quam lugenda puerſitas eſt
vt aĩaꝫ quã criſtus ſanguĩe ſuo rede
mit luxurioſus q̃ ſcꝫ ꝓpter vni⁹ momẽ
ti libidinẽ dyabolo vẽdat. Vere enĩ
nimium plangenda ⁊ miſeranda con
dictio ẽ. vbi cito preterit quod delec
tat. et manet ſine fine quod cruciat.
ſub momento enim libidinis ĩpetus

tranſit. ⁊ obprobriū infelicis anime ꝑ
manet. hec aug. Conſiderantes igitur
feditatē ⁊ ꝑiculum vicij videlicet luxu
rie ad amorē caſtitatis nos accīgamꝰ.
De cuius ꝯmendatōe dicit origenes
Caſtitas ſeu vͣginitas eſt munimē ſan
ctimonie. infirmitas laſciuie. aīme vi
ctoria. captiuitas criminū. pax virtutū
debellatio bellorū. inquietantiū culmē.
puritatis carcer. libidinis carnis īteri
tus. ſtatus qualitatis angelice. hec ori
genes ℐ Et notandū ꝙ virtus ca
ſtitatis tria facit. Primo corpus mun
dum facit. ſicut ecōtrario luxuria īqui
nat. ita ſi non eſſet alia merces caſtita
tis ꝗ̄ p̄ns mundicia nec aliud luxurie
ſupplicū niſi eius feditas caſtitatis ho
neſtas eſſet amplectenda ⁊ turpitudo
luxurie horrenda. Scd̄o ꝯſcientiā leti
ficat qꝫ gratū deo preſtat obſequium.
qui pro xp̄o carnis dulcedinē reſpuit.
quā mundus pro magno ꝯcupiſcit Le
tificat autem qꝫ deo placet. deū placat
etiaʒ deo ꝓximare facit ⁊ premiū cele
ſte ac deū meretur ⁊ auctorē mundicie
ꝑ caſtitatem imitando ſequit̄. cum ſit
gloria magna ſequi dn̄m qui nos pre
ceſſit in mūdicia caſtitatis virgo. vir
ginis filius virginis ſponſus. Tertio
ipſa caſtitas tam hominibus ꝗ̄ angelis
ſpectabilē ⁊ amabilē facit. hominibus
qꝫ boni venerant̄ eam. angelis qꝫ cū na
turaliter oē̄e animal diligat ſibi ſimi
le ſic ⁊ angeli caſti hoīes caſtos famili
ariter diligunt K Sciendū etiaʒ
ꝙ ad caſtitatis acquiſitionē ⁊ conſer
uationē maxime valeat iſta videlʒ alie
natio ⁊ ſeꝑatio a feminis ⁊ ꝯſortiū cō
tubernale caſtorū. quorū exemplo caſti
tas doceat̄. Item deliciarū fuga que nu
trit carnis illecebras. Itē exteriorum
ſenſuū cuſtodia vt non videat vel audi
at vel tangat vnde temptetur. Itē ocij
deuitatō qꝫ omniū viciorꝫ ianua maxi

me carnalium eſt. Item cuſtodia meri
torum cogitationū ⁊ affectionum cor
dis ꝑ quas coluber primo caput venc
natum ingerit. Item orationis freq̄n
tia qua obtinetur auxilium a deo con
tra omnes impugnatōes. Iſta equali
ter tangit beatus crīſ. ſic dicens. Sex
ſunt que incorruptam cōſeruant caſti
tatem. Sobrietas. opatio. aſpitas cul
tus. inhibitio ſenſuum. taritas ſermo
num cū honeſtate euitatio opportunita
tis ꝑſone loci ⁊ tempis. hec crīſ. L
Eſt etiā triplex gradus ſiue profectus
caſtitatis. Primus eſt cōtinentia ab a
ctu carnali cum propoſito ſic manēdi:
et omnibꝫ illicitis motibꝫ ꝯſenſum ne
gandi. iſte gradus cuʒ adhuc vicinus
ſit terrene voluptati propter nouitateʒ
ꝯuerſionis. ſepe vapor tangit eum car
nalis temptatōis. ⁊ eſt adhuc in labo
re pugne ⁊ in merito victorie. dum ſo
la volūtas cū adiutorio gratie dei pug
nat contra quatuor hoſtes ſcilicet car
nis pruritum. affectōis appetitum. mū
di prouocamenta ad libidinē ⁊ demo
nū ſuggeſtionē. ſed hō diligens caſti
tatē maneat ī bono propoſito. ⁊ virili
ter reſiſtat huiuſmodi temptamentis
et fiduciam habeat in dn̄o ⁊ adhereat
ei qui dixit. In mundo preſſuram ha
bebitis ſed cōfidite. quia ego vici mun
dum. ⁊ cito inimicos eius ꝯuertet ad
pacem. vt ſubijciat ei exactores eius ⁊
ſuos videlicet carnis libidinoſuʒ pru
ritum ⁊ affectionis illecebroſum appe
titum. Secundus gradus eſt cū ꝑ ma
ceratōnem carnis ⁊ ꝑ alia ſtudia ſpiri
tualia affectus mundat̄ ⁊ caro ita ſpi
ritui ſubiugatur. vt rarius temptet̄ ⁊
mitius. vt quāuis adhuc nō plene ca
reat ꝯcupiſcentiarum ſtimulis. quaſi
ſpinarum aculeis. cedetur tamē eius
ꝯmotio. ⁊ imꝑando magis ꝗ̄ reluctā
do inſurgētes īordinatos carnalitatū

motus ꝯpeſcat. Tercius gradus caſti
tatis eſt ita edomitas habere ꝯcupiſcē
cias ꝙ vix rariſſime ⁊ tenuiſſime ſen/
ciantur ⁊ ex affectu talē induiſſe caſti
tatis amorem. vt horreat ⁊ ita deteſte
tur omnes carnales motus. ꝙ q̄ſi nau
ſeam inde paciatur. nec poſſit audire
tractare de opib9 carnis. niſi cū horro/
re ⁊ execracōne. ¶ Etiā eſt q̄dā
caſtitas coniugalis vidualis ſiue poſt
lapſum ſe ꝯtinēciū ⁊ virginalis. In/
ter quas virtutes nulla placet tātū do
mino quēadmodū caſtitatis virgina
lis q2 in talib9 cordib9 dn̄s criſtus libē
ter pauſat. Teſte be. ber. q̄ dīc. Nuſq3
dn̄s Iheſus tam libenter caput ſuū in
clinat. q3 in virginitatis aureū ſinum.
Hec Ber. Nō ſolū aūt in caſtitate vir
ginali delectaꝰ dn̄s. verumetiam poſt
lapſum carnis penitentia peracta cu3
homo ꝯtinēter ⁊ caſte viuit tal' in qua3
caſtitas etiā placet deo. q2 ſm̄. Caſſia
num. Longa caſtitas poſt peccatū. imi
tatrix eſt virginitatis Vn̄ multi pecca
tores poſt facinora carnis reuertētes
ad dominu3 ꝑ p̄niā3 corpus ſuū ꝑ ab
ſtinentiā affligunt. vicijs carnalibus
reſiſtūt. ⁊ caſte viuūt. ac ꝑ bonā vita3
quā ducūt ꝓximis ſalutis exempla o/
ſtendūt. In talib9 inquit animab9 ca/
ſtis eciā deus habitare delectaꝰ. ꝺ hoc
beatus gregorius ſuꝑ Can̄. exponens
illud. Qui paſcitur inter lilia ſic dicit
Quid ꝑ lilia niſi aīe deſignātur. q̄ cu3
caſtitatis candorē retinent ꝑ bone fa/
me opinionē fortiter proximis quib9
q3 ſuauiter olēt. Inter lilia ergo ſpon/
ſus paſciꝰ. q2 proculdubio aīaꝝ caſti
tate delectatur. que in ſe carnis mūdi
ciam ſeruant. ⁊ ꝓximis exempla qua/
ſi odorem ſuauitatis donant. hec gre.
Quiſquis etiam virtutē caſtitatis de/
ſiderat poſſidere neceſſe eſt vt carna/
les cogitatōes ſibi aduenientes ac pra

uū ꝯſenſum huius peccati ſtudeat a ſe
amouere. q2 neq̄q3 poteſt corpus pri
ciū carnalis peccati corrūpi niſi mēs
prius fuerit corrupta. Vn̄ cu3 cogita
tio carnalis delectatōis cū ꝯſenſu ad
mittiꝰ. proculdubio caſtitas tā men/
tis q3 corꝑis violaꝰ. Vn̄ Fulgencius
Semper nimirū dū in mundo cū con/
ſenſu cogitatio admittiꝰ. ipa tam mē
tis q3 corꝑis caſtitas ꝯtinuo violatur
Et ſm̄ ꝙ dicit. Yſidorus. Corrūpi n̄
pōt. niſi prius corruptus fuerit anim9
Ergo cū conſenſus carnalis delectati
onis non reprimiꝰ nōnūq3 etiam in ꝑ
ua actōe dominaꝰ. ¶ Sciendu3
etiam. ꝙ ad caſtitatis conſeruationē
multum valet diſciplina exterior9 mo
rum ⁊ pudicicia ſeu verecūdia. Diſci
plina nāq3 componit vultum. riſu3 co
hibet. frenat luxuriam. ⁊ corꝑis inor/
dinatos motus prohibet. De qua be
atus bernardus ſic dicit. Diſciplina
ceruicem ſubmittit. ponit ſupercilia.
componit vultum. ligat oculos. cachi
nos prohibet. gulam refrenat. ira3 ce
dat. format inceſſu3. Diſciplina ē cu
piditatis compes. maloꝝ deſideriorū
carcer. frenum luxurie. iracundie vin
culum. que temperancia3 domat. om
nes corporis inordinatos motus: ⁊ il
licitos ſuffocat appetitus. ſemper ma
neat in diſciplina diſcipulus criſti vt
erudiatur ad ſcientiam. exerciteꝰ ad
timorem. coronetur ad gloriam. ſit ſi
bi ratio magiſter. ꝓpria conſciētia vi
ga. et ingenita verecundia. lex diſcipli
ne. iuge quippe ſilentium. et ab omni
ſtrepitu ſeculariu3 perpetua quies. co
git celeſtia meditari porro continue la
bor et rigor diſcipline. pſalmorū ym
norumq3 dulcedine releuātur. pudor
ꝺ p̄teritis noue ꝯuerſatōis tpa auſte
ritatem. Hec ſūt monachorū inſignia
hec vitā decorare ſolēt nobilitate mo/

vaſticam. hec beatꝰ bern̄. Similiter ⁊
pudicicia ē cuſtos caſtitatis. verba ſcur
rilia non multiplicat. laſciuiam repri
mit. appetitum turpiū cogitationū cō
peſcit. omnes virtutes nutrit. O
De cuius ꝯmendatione beatus augu.
ſic dicit. Pudicicia caſtitatem habet.
leuitates deuitat. ebrietatē cauet. verba
nō multiplicat. gule ꝯcupiſcentias op
pugnat. omnia vicia reprimit. omnes
virtutes nutrit. Pudice etiam animie
plus eſt propter dei oculos ꝗ̄ hominū
omnia bona facere. appetitus turpium
cogitationū ꝯpeſcere. omēs meliores
ſe eſtimare. non inuidere. de ſeipſo nō
cōfidere. dei ſemꝑ auxilio res omnes
ꝯmittere. cepta bona opa mortis tan-
tum termino finire. Pudicicia orna-
mentū eſt nobilium. exaltatio humili
um. nobilitas ignobilium. augmentū
omnis pulchritudinis. decus religio-
nis. multiplicatio meritorū ⁊ de ſpe be
atitudinis gaudet. hec aug. Dicit etiā
de pudicicia beatus ber. Pudicicia eſt
caſtitatis cuſtodia. que nos hominibus
reddit venerabiles. hec ꝯſcientiā emū-
dat ſeruat affectum illuminat intellec
tum. piuz propoſitū in animo roborat
amicos attrahit inimicos reprimit. cō
fundit demones. claudit inferos. ce-
los apit. ipſi deo cum fiducia aſſiſtit.
Hec ber. dicit. Simus ergo veraciter
pudici ⁊ veraciter verecundi. vt virtu-
tem caſtitatis in nobis valeamus con
ſeruare. Sed ſunt nōnulli qui pudorē
ſeu verecundiā hn̄t inordinatam. qui
magis infamiam timent coram homi
bus incurrere. ꝗ̄ peccati culpā coram
deo. Hi tales ſunt ſatis puerſi. quia ſi
peccatum ꝑfecte erubeſcerent. nō tam
facile illud ꝑpetrarent De hoc dicit ri
chardus de ſancto victore. Diſce priꝰ
peccatū odiſſe. ⁊ tunc incipies illud ve
raciter erubeſcere. ille pudor verus eſſe

cognoſcit ꝗ̄n viciorū odium precē
dit. ⁊ comitatur aliqn̄. ſi in peccato de
prehenderis ⁊ deprehenſus pudore cō
funderis. non te credo erubeſcere cul-
pam. ſed infamiā. non eni deſcendit ve
recūdia talis tam ab ipſo pctō ꝗ̄ de fa
me detrimento. Habent etiā homines
puerſi verecundiā. ſed vtinā bonaz vti
nam ordinatā. nam ſi bonā verecun-
diaz haberent puerſi non eſſent. pctm̄
eni ſi ꝑfecte erubeſcerent non tam faci
le ꝯmitterēt. Hec richar. Quilibet er
go religioſus deum timens votū caſti-
tatis qd̄ deo ſpopondit ſtudeat in ſe cō
ſeruare nō ſolū ab omni actu carnalis
vicij abſtinendo. verūetiam cor ſuum
ab imundus ⁊ ſordidis cogitatōibus
retrahendo ſed ⁊ viſum ab aſpectu ne-
phando mulierū auertendo ⁊ affectuz
ſuum ⁊ amorē ad ſplendidiſſimā pul
chritudinē criſti ꝯuertendo. qui ſic ege
rit virtutē caſtitatis. in ſe illeſam ꝯſer
uabit illaz. De qua etiā effrem abbas
in ſeptima omelia ſic exhortando dicit.
Caſtum te in omībꝫ ſerua fili. vt vide
as deū in gloria ꝯſiſtentē ab omni pol-
lutione mundū ſit corpus tuum. ⁊ ne des
inimico aditū introeūdi ad te ab aſpe
ctu nephādo auerte oculos tuos. ⁊ ne
delecteris in pulchrarū vultibus femi
narū. ne ꝑ talem ſoluas vltima ſuppli
cia. reſeca amorē tuuz ab amore muli
erū. ne te ab amore dei excludat. Vide
ne te ſeducat corꝑis pulchritudo. ⁊ de
corē aīe tue amittas. ne improbo ocu
lo tuo intuearis mulierū ſpeciē. ne in
tret mors in aīaz tuā ꝑ feneſtras tuas
mulieris carnē omnino nō velis tange
re. ne ꝑ tactum eius inflāmetur cor tu
um. ⁊ ſpū tuo labaris in ꝑditionē. ſicut
eni fenū ꝓpinquans igni ꝯburit. ita qui
tangit mulieris carnē ſine damno nō
euadet aīe ſue. ⁊ licz corpus caſtū eua
ſerit. mēte tamē ⁊ corde corruptus ab

ſcedit. Reflecte ḡ animū tuum ab his
obſcenis amoribꝫ ⁊ omnē amorē tuuꝫ
cōuerte ad ſplendidiſſimā ihꝛſu criſti
pulchritudinē vt radiꝗ fulgoris eius il
luſtrent coꝛ tuū ⁊ omnis obſcuritas ca
liginis expellaꝛ a te. hec pulchritudo
diligēda ē. que leticiā ſpiritualē ꝯſue
uit infundere. hic decoꝛ omnimode ā
plectēdus eſt. vñ nobis ſerenitas tran
quillitatis acquiritur. Euitemus ꝑni
cioſas pulchritudines ne omniuꝫ ma
loꝝ genera in nobis irrigantur. Mul
ti em̄ āmirantes mulieꝝ ſpēꝫ a virtu
tis via naufragauerūt. plerūqꝫ oꝛnam̄
tis eaꝝ oblectati. ꝑniciem animaꝝ ſua
rum ꝑpeſſi ſunt. ⁊ a ꝑfectōis veſtigio ī
profundū inferni dimerſi ſunt. Sapi
ens em̄ vir nō coꝛpoꝛis decoꝛē ꝯſiderat
ſed anime. Inſipiens aūt carnalia oꝛ
namenta amplectiꝛ. Sapiens vir mu
lierem reſpuit. ſtult⁹ aūt ꝯcupiſcit eaꝫ
miſerabiliter ⁊ ſupplātabiꝛ. tu aūt ca
ue oībꝫ modis ſpecies ꝑnicioſas ⁊ fal
ſas. Deturbaꝛ em̄ anima tua ſi decorē
eaꝝ attēdas. criſtus em̄ nō ī coꝛpoꝛis
ſed anime pulchritudine delectatur.
Hec Effrem abbas. P Et notā
duꝫ ꝙ nōnulli qui cū in etate iuuenili
ꝯſtituti ſunt. luxurioſe viuūt cū vero ſe
nuerint. tūc pꝛimo caſte ⁊ ꝯtinēter vi
uere volunt. ſed tales neqꝫ ꝯtinētes
vocādi ſunt. ⁊ pꝛemia pꝛo huiuſmodi
ꝯtinencia a dn̄o ꝯſequentur. qꝛ labo
res certaminū in reſiſtendo nō habue
runt. De talibꝫ Yſidorus ſic ait. Qui
dam in iuuentute luxurioſe viuentes
in ſenectute ꝯtinētes fieri delectantur
tunc eligunt ſeruire caſtitati qñ libido
eos ſeruos habere ꝯtemnit. neqꝫ in ſe
nectute continentes vocandi ſunt qꝛ ī
iuuentute luxurioſe vixerunt. tales pꝛe
mium nō habent. qꝛ laboꝛis certamē
nō habuerūt. Eos em̄ expectat gloꝛia
in quibus fuerunt glorioſa certamīa.

hec yſidoꝛ⁹. Vñ quilibꝫ criſtian⁹ maxi
ime tamen religioſus. qui votuꝫ fecit
caſtitatis debet ab omni īmūdicia car
nalis peccati ſe cōtinere. ⁊ huic vicio
cum adhuc iuuenis eſt viriliter reſiſte
re debet vt pꝛemiū future gloꝛie pꝛo la
boꝛe tāti certaminis valeat a domino
obtinere. Sic igitur habemus de vir
tute caſtitatis. Filius
Poſtqꝫ infoꝛmatus ſum de virtu
te caſtitatis atqꝫ aliꝗſ virtutibus
iam ꝑmiſſis. Nunc de quattuoꝛ cardi
nalibus. ⁊ que ſint virtutes politice ⁊
purgatoꝛie purgati animi. ac exempla
res flagito edoceri.

Capitulum. XII. Pater

Scire debes fili
ꝙ ſunt quatuoꝛ virtutes ꝑ quas
homo pōt ad honeſtatē vite ꝑuenire vt
dr̄ Seneca q̄tuoꝛ virtutuꝫ ſpēs multo
rū ſapiētū ſnīꝗs diffinite ſunt qbꝫ hūa
nus animus ꝯpoſ ad honeſtatē vite ꝑ
ueſt accedere. hoꝝ pꝛima pꝛudentia. ſe
cūda magnanimitas. tercia ꝯtinētia
q̄rta iuſticia. Singule igiꝛ honeſtū et
bene moꝛigeratū efficiūt viꝝ. hec Se
neca Iſte quatuoꝛ v̄tutes ſtructurā ſpi
ritualis edificiꝗ ac boni operis ſuſtinēt
Teſte beato gregoꝛio. qui ſic ait. Solidū
mentis noſtre edificium temperancia
prudentia foꝛtitudo. iuſticia ſuſtinent
qꝛ in his quatuoꝛ virtutibꝫ tota boni
operis ſtructura cōſurgit. Unde iſta
quattuoꝛ paradiſi flumina terraꝫ irri
gant. quia dum his quatuoꝛ virtutibꝫ
animus infunditur. ab omniū deſiderio
rum carnaliū eſtu temperatuꝛ. hec gre.
R Appellantur autem iſte quatuoꝛ
virtutes cardinales. quia ſicut oſtiuꝫ
vertitur in cardine. ita in his vertiꝛ ⁊
regitur vita hominis Per virtutes nā
qꝫ cardīales rectifica ꝛ anīa in ſuis vi
ribus. nā pꝛudētia rectificat raciona